

Nakon što sam završila studij Informatologije u Osijeku, umjesto traženja posla u knjižnici u Osijeku, željela sam testirati svoje sposobnosti, znanja i iskustva u inozemstvu. Tako sam 2011. godine otišla u Toronto gdje sam planirala ostati samo godinu dana, ali kako to često biva, stvari su se odvile malo drugačije. Moje iskustvo pronalaska posla u struci bilo je pozitivno, ali ne i jednostavno. Iznimno sam zahvalna studiju Informatologije na Filozofskom Fakultetu u Osijeku i odličnom programu koji nam je bio omogućen. Kada sam odlučila vratiti se u knjižničarstvo, shvatila sam da moram prevesti svoju diplomu. Na veliko iznenađenje i radost, moj je studij u potpunosti prepoznat i ujednačen s kanadskim studijem Informacijskih znanosti.

S obzirom da dolazim iz zemlje ne-engleskog govornog područja, put do knjižničkog posla bio je malo drugačiji. Moj interes uvijek je bio rad s djecom, pa je bilo logično i krenuti od škole. Nakon brojnih pokušaja napokon sam uspjela naći volonterski posao u jednoj od osnovnih škola u Torontu. Uz posao u gimnastičkom centru jednom sam tjedno volontirala u školskoj knjižnici. Nakon samo 7 mjeseci volontiranja uspjela sam pronaći posao kao knjižnični tehničar u Katoličkim školama. Unatoč svim izazovima, radeći u tri različite škole u jednom tjednu, uspjela sam završiti jedan osobno značajan projekt. U jednoj školi sam potpuno revitalizirala knjižnicu, rekatalogizirala cijelu zbirku i na kraju osigurala donaciju od 50.000 dolara.

Nakon katoličkog *boarda* moj sljedeći korak je bio neovisna ženska škola gdje radim još i danas. *St Clements* škola je privatna ženska škola za učenice od 1. do 12. razreda. Knjižnica škole se zove *Lassonde Library*, u kojoj radimo voditeljica knjižnice i ja. Knjižnični sustav koji koristimo je *Follett Destiny*, a sustav klasificiranja je *Dewey Decimalni Sustav*. Knjižnična zbirka se sastoji od preko 18.000 jedinica građe, a knjižnica pokriva program za sve učenice škole, njih oko 470. *Lassonde* knjižnica se pretplaćuje na 20-ak časopisa na engleskom i francuskom jeziku. Ja katalogiziram svu građu u knjižnici, komuniciram s dobavljačima, radim na izgradnji zbirke i vodim program osnovne škole.

Kako je *St Clemens* privatna škola, na sreću nemamo problema s budžetom. Regularni knjižnični budžet od kojeg pola odlazi na baze podataka, a ostatak na izgradnju zbirke, je uistinu dostatan. Uz taj knjižnični budžet potporu u izgradnji zbirke omogućuje nam i *Birthday Book Program*. BBP omogućuje roditeljima učenica da doniraju \$20, \$50, \$100 ili više kako bi njihove kćerke u dogovoru s knjižničarima, odabrale knjige koje će biti uvrštene u *Lassonde* knjižničnu zbirku. Program je vrlo uspješan i svake godine pomoću njega uspijemo skupiti dodatnih \$10 000.

Slika 1. i 2. *Lassonde Library*

Knjižnica igra značajnu ulogu u školi gdje se prvenstveno njeguje ljubav prema čitanju i informacijska pismenost od prvog razreda. Čitanje se promovira na različite načine i kroz raznovrsne programe. Barem dva puta godišnje se organiziraju posjeti autora. Jednom u tromjesečju u petom razredu organiziramo *book club* pod nazivom

"*Hooked on books*" gdje uz čaj, kavu i *muffine* pričamo o knjizi koju smo svi pročitali. Učenice čitaju knjigu s roditeljima i s njima dolaze na *book club* druženje. Uz spomenute programe u knjižnici, na razini škole se održava program koji je profesorica engleskog jezika i književnosti osmislila u suradnji s knjižničarkama pod nazivom *Red Reads*. Program je osmišljen kako bi se promovirala ljubav prema čitanju u cijeloj školskoj zajednici. Osnovna škola, što se ovdje smatra od prvog do šestog razreda, ima redovne posjete knjižnici. Učenice dolaze jednom tjedno na redovni knjižnični sat, što im je dio njihovog rasporeda.

Slika 2. i 3. *Book club* i knjižnični sat

Pored redovnog sata škola vodi program koji se zove *Reading Buddies* gdje su učenice starijih razreda osnovne škole uparene s učenicama mlađih razreda; 1-6, 2-4, 3-5. Cilj je ovog programa stvoriti uvjete gdje će učenici moći čitati knjige, najčešće slikovnice, jedni drugima. Kroz program se stvara povezanost između starijih i mlađih učenica, ali i okruženje u kojem djeca čitaju bez straha od pravljenja pogreške. Ukoliko određeni razred radi na projektu, postoji mogućnost rezerviranja dodatnih sati u knjižnici. U tim se satima radi isključivo istraživački rad i upoznavanje etičnom korištenju informacija. Istraživački rad započinje već u prvom razredu gdje se učenice educira kako koristiti tiskanu i digitalnu građu te kako uspješno dekodirati tekst. Postepeno proširujući raspon sposobnosti, u šestom razredu se od učenica očekuje samostalnost u korištenju kataloga i knjižnice, tiskane i digitalne građe, ali i etičko korištenje resursa. U srednjoj školi sati su drugačije formirani, profesori često surađuju s knjižničarima kako bi osigurali učenicama potrebnu potporu u istraživačkom radu. Često, u dogovoru s profesorom, vodimo sat u kojem se učenice upoznaje s pretraživanjem baza podataka i citiranje. Očekuje se da su po završetku srednje škole učenice potpuno samostalne u istraživanju i citiranju.

Slika 4. *Reading buddies*

Mi, knjižničari, aktivno smo uključeni u kurikulum, ali i u svakodnevni život učenica. Voditeljica knjižnice i ja smo tim i dijelimo viziju knjižničnog programa i usluga. Često volontiramo u raznim školskim aktivnostima izvan knjižnice: priredbama, putovanjima, zamjenama učitelja i slično. St Clements je mala škola s bliskom zajednicom.

Slika 5. i 6. *St Clements škola*

Vjerujem kako je moje iskustvo specifično, jer privatne škole imaju više sredstava, no iz ostalog knjižničnog iskustva mogu primijetiti kako ostale školske knjižnice nisu toliko sretne s budžetom. Tada knjižničari pokušavaju biti kreativni s nabavkom sredstava. Mnoge školske knjižnice gradskih škola organiziraju Knjižnične sajmove gdje prodaju knjige učenicima i roditeljima. Brojni distributeri nude pogodnosti poput davanja vaučera knjižnici što tada omogućava kupnju knjiga u iznosu od pola stvarne cijene na Knjižničnom sajmu. Iako moja priča i iskustvo zvuči dosta pozitivno, stvarnost je ponekad malo drugačija. U Torontu se često rade rezovi na knjižničnim financijskim sredstvima tako da se u gradskim knjižnicama sada zapošljavaju knjižničari samo na pola radnog vremena. Konkurencije je mnogo, tako da prije nego knjižničar započne karijeru već mora imati portfolio i iskustvo. Iznimno je važno povezivati se s ljudima iz struke, jer je tako jedino moguće rasti kao stručnjak. Nadam se da sam kroz ovaj mali osvrt uspjela približiti moje iskustvo i možda čak i inspirirati kolege novim idejama.

Slika 7. Pomaganje učenicama pri pretraživanju

<https://www.scs.on.ca/>